1

Ўзбекистон Республикаси
Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги

5210200 – Психология (умумий психология) бакалавриат таълим йўналишининг малака талаблари

Тошкент

ЎзР ОЎМТВ
Буйруқ № 744
«25» 08 2018 й.

СЎЗ БОШИ

1. ИШЛАБ ЧИҚИЛГАН ВА КИРИТИЛГАН:

- Мирзо Улуғбек номидаги Ўзбекистон Миллий университети;
- Халқ таълими вазирлиги ҳузуридаги Ўқувчиларни касб-ҳунарга йўналтириш ва педагогик-психологик республика ташхис маркази

2. ТАСДИҚЛАНГАН ВА АМАЛГА КИРИТИЛГАН:

Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги ҳузуридаги Олий ва ўрта махсус, касб-ҳунар таълими йўналишлари бўйича ўқув-услубий бирлашмалар фаолиятини Мувофиқлаштирувчи кенгашнинг 2018 йил «18» 08 даги 4 - сонли йиғилишида маъқулланган.

3. ЖОРИЙ ЭТИЛГАН:

Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги.

Мазкур малака талабни Ўзбекистон Республикаси ҳудудида расмий чоп этиш ҳуқуқи Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлигига ҳамда таянч олий таълим муассасасига тегишлидир.

Ишлаб чиқувчилар, келишилган асосий турдош олий таълим муассасалари ҳамда кадрлар истеъмолчилари

ИШЛАБ ЧИҚИЛГАН:

Ўзбекистон Миллий университети

Ректор____________А.Марахимов

201_ йил «_02_» ___08___
М.Ў.

Ўзбекистон Республикаси Халқ таълими вазирлиги Ўқувчиларни касб-ҳунарга йўналтириш ва психологик-педагогик ташхис маркази

Директор ____________ А.Хундибаев

201_ йил «____» ___08___
М.Ў.

КЕЛИШИЛГАН:

Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги ҳузуридаги Олий ва ўрта махсус, касб-ҳунар таълимиии ривожлантириш маркази

Директор____________ **Б.Ҳ.Раҳимов**

201_ йил «_14_» ___08___
М.Ў.

Ўзбекистон халқаро ислом академияси

Ректор____________Н.Ибрагимов

201_ йил «_13_» ___08___
М.Ў.

Тошкент давлат педагогика университети

Ректор ____________ Ш.Шарипов

201_ йил «____» ___08___
М.Ў.

Республика болалар ижтимоий мослашув маркази

Директор ________В.С.Алимова

201_ йил «_09_» ___08___
М.Ў.

Ўзбекистон Миллий университети 5210200 – Психология (умумий психология) бакалавр таълим йўналиши, 5А210201 – Психология (умумий психология) магистратура мутахассислиги бўйича ишлаб чиқилгаи малака талаблари мазмуни бўйича ишчи гуруҳнинг келишув варақаси

Т/р	Ишчи гуруҳ раиси ва аъзоларининг Ф.И.Ш.	Лавозими, илмий даражаси ва унвони, иш жойи	Имзо
Раис:			
1	А.Марахимов	ЎзМУ ректори, техника фанлари доктори, профессор.	
Аъзолари:			
2	Д.Джумабаев	ЎзМУ ўқув ишлари бўйича проректори, физика-математика фанлари доктори, профессор	
3	И.Хайдаров	ЎзМУ ўқув-услубий бўлими бошлиги, физика-математика фанлари номзоди, доцент	
4	Д.Толипов	ЎзМУ ўқув-услубий бўлими бошлиғи муовини, физика-математика фанлари номзоди, доцент	
5	Қ.Абдураҳимов	Ижтимоий фанлар факультети декани, психол.ф.д.(PhD)	
6	Д.Мухамедова	“Психология” кафедраси мудири, психология фанлари доктори	
7	А.Расулов	“Психология” кафедраси доценти, психология фанлари номзоди	
8	Ф.Чориев	“Психология” кафедраси катта ўқитувчиси	

Ректор **А.Марахимов**

Ўқув ишлари бўйича проректор **Д.Джумабаев**

Ўқув-услубий бошқармаси бошлиғи **И.Хайдаров**

Факультет декани **Қ.Абдураҳимов**

Ўзбекистон Миллий университети 5210200 – Психология (умумий психология) бакалавр таълим йўналиши, 5А210201 – Психология (умумий психология) магистратура мутахассислиги бўйича малака талаби ва ўқув режасини ишлаб чиқувчи ишчи гуруҳ таркиби

Т/р	Ишчи гуруҳ раиси ва аъзоларининг Ф.И.Ш.	Лавозими, илмий даражаси ва унвони, иш жойи	Имзо
Раис:			
1	А.Марахимов	ЎзМУ ректори, техника фанлари доктори, профессор.	
Аъзолари:			
2	Д.Джумабаев	ЎзМУ ўқув ишлари проректори, физика-математика фанлари доктори, профессор	
3	И.Хайдаров	ЎзМУ ўқув-услубий бўлими бошлиғи, физика-математика фанлари номзоди, доцент	
4	Д.Толипов	ЎзМУ ўқув-услубий бўлими бошлиғи муовини, физика-математика фанлари номзоди, доцент	
5	Қ.Абдураҳимов	Ижтимоий фанлар факультети декани, психол.ф.д.(PhD)	
6	Д.Мухамедова	“Психология” кафедраси мудири, психология фанлари доктори	
8	А.Расулов	“Психология” кафедраси доценти, психология фанлари номзоди	
9	Ф.Чориев	“Психология” кафедраси катта ўқитувчиси	

Ректор __________ **А.Марахимов**

М.Ў.

Ўқув ишлари бўйича проректор __________ **Д.Джумабаев**

Декан __________ Қ.Абдураҳимов

		–муассаса, ташкилотларда ва корхоналарда психологик хизматни ташкил этиш ва уни амалга ошириш; –психологик хизмат кўрсатиш бўйича лойиҳавий ва дастурий ҳужжатларни ишлаб чиқиш; –йўналишига мос мавзулардаги лойиҳалар, манбалар, адабиётлар, электрон видео ва аудио махсулотларни экспертиза қилиш; –ихтисосликка мос соҳалар бўйича консалтинг хизматларини кўрсатиш қобилиятига эга бўлиш; – муассаса ва ташкилотларда психологик тадқиқотларини ўтказиш; – муассаса ва фаолиятини психологик таҳлил қилиш; –турли психологик хизмат соҳаларида хорижий тажрибаларини жорий қилиш; –ишлаб чиқариш ва хизмат кўрсатиш корхоналарини ривожлантиришнинг психологик стратегияларини ишлаб чиқиш ***қобилиятларига эга бўлиши керак.***

Ўзбекистон Республикаси Халқ таълими вазирлиги ҳузуридаги
Ўқувчиларни касб-ҳунарга йўналтириш ва
психологик-педагогик республика ташхис маркази директори **А.Хундибаев**

**Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги
Олий ва ўрта махсус, касб-ҳунар таълими йўналиши бўйича
Мувофиқлаштирувчи Кенгашнинг “Ижтимоий соҳа ва гуманитар фанлар” ўқув-услубий бирлашмаси мажлис баёнидан**

КЎЧИРМА

“__12__” ____08____ 201_8_ **йил** **Тошкент шаҳри**

Қатнашдилар: Бирлашма раиси– А.М. Маннонов – ТДШИ ректори; С.Умарова – ТДШИ ЎУБ бошлиғи, проректорлар: А.Шарипов, Б.Зокиров, ЎУБ болиғи Д.Толипов, ўқув ишлари бўйича декан муовинлари-11 киши, кафедра мудирлари-17 киши, сифат комиссияси раислари-11 киши, Турдош ОТМ вакиллари- ТИУ, ЎзДЖТИ, ТерДУ, ҚаршиДУ, СамДУ, НамДУ, ГулДУ, АндДУ, ҚҚДУ-жами 24 нафар вакил ҳамда 34 нафар ЎМБ вакиллари.

К У Н Т А Р Т И Б И :

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 20 апрелдаги “Олий таълим тизимини янада ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида” ПҚ-2909-сонли, 2017 йил 5 майдаги “Ўзбекистон Республикасида тиббий таълим тизимини янада ислох қилиш чора-тадбирлари тўғрисида” ПҚ-2959-сонли, 2017 йил 27 июлдаги “Олий маълумотли мутахассислар тайёрлаш сифатини оширишда иқтисодиёт соҳалари ва тармоқларининг иштирокини янада кенгайтириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ-3151-сонли, Ўзбекистон Републикаси Президентининг 2018 йил 4 июндаги “2018/2019 ўқув йилида Ўзбекистон Рспубликасининг Олий таълим муассасаларига ўқишган қабул қилиш тўғрисида”ги ПҚ-3769-сонли, 2018 йил 5 июндаги “Олий таълим муассасаларида таълим сифатини ошириш ва уларнинг мамлакатда амалга оширилаётган кенг қамровли ислоҳотларда фаол иштирокини таъминлаш бўйича қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида”ги ПҚ-3775-сонли қарорларида, Ўбекистон Республикаси Президенти Девонининг 2018 йил 4 апрелдаги 5002-сонли топшириғида ҳамда Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирининг 2018 йил 7 июндаги “олий таълим муассасаларининг янги 2018/2019 ўқув йилига самарали тайёргарлик кўриш ишларини ташкиллаштириш тўғрисида”ги 504-сонли буйруғида белгиланган вазифаларни ижросини таъминлаш мақсадида, Ўзбекистон Миллий университети профессор-ўқитувчилари томонидан хорижий тажрибалар асосида ишлаб чиқилган Малака талаблари ва ўқув режаларини муҳокама қилиш ҳамда уни тасдиқлаш учун тавсия этиш.

ЭШИТИЛДИ:

1. **А.Маннонов – Ўқув-услубий бирлашмаси раиси, профессор.** Ҳурматли мажлис қатнашчилари, кун тартибидаги масала бўйича сўзни бирлашма котиби С.Умаровага берсак. Марҳамат.

2. **С.Умарова –Ўқув услубий бирлашмасининг котиби, доцент.** Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 20 апрелдаги “Олий таълим тизимини янада ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида” ПҚ-2909-сонли, 2017 йил 5 майдаги “Ўзбекистон Республикасида тиббий таълим тизимини янада ислох қилиш чора-тадбирлари тўғрисида” ПҚ-2959-сонли, 2017 йил 27 июлдаги “Олий маълумотли мутахассислар тайёрлаш сифатини оширишда иқтисодиёт соҳалари ва тармоқларининг иштирокини янада кенгайтириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ-3151-сонли, Ўзбекистон Републикаси Президентининг 2018 йил 4 июндаги “2018/2019 ўқув йилида Ўзбекистон Рспубликасининг Олий таълим муассасаларига ўқишган қабул қилиш тўғрисида”ги ПҚ-3769-сонли, 2018 йил 5 июндаги “Олий таълим муассасаларида таълим сифатини ошириш ва уларнинг мамлакатда амалга оширилаётган кенг қамровли ислоҳотларда фаол иштирокини таъминлаш бўйича қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида”ги ПҚ-3775-сонли қарорларида, Ўбекистон Республикаси Президенти Девонининг 2018 йил 4 апрелдаги 5002-сонли топшириғида ҳамда Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирининг 2018 йил 7 июндаги “олий таълим муассасаларининг янги 2018/2019 ўқув йилига самарали тайёргарлик кўриш ишларини ташкиллаштириш тўғрисида”ги 504-сонли буйругида белгиланган вазифаларни ижросини таъминлаш мақсадида институтда тажрибали профессор-ўқитувчилардан иборат ишчи гуруҳ тузилди. Ишчи гуруҳ аъзолари томонидан

ЙИҒИЛИШ ҚАРОР ҚИЛАДИ:

1. Турдош ОТМ вакиллари ҳамда университет профессор-ўқитувчиларини жалб этган ҳолда Ўзбекистон Миллий университетида ташкил этилган Ижодий гуруҳлар томонидан қайта ишлаб чиқилган 5210200-Психология (умумий психология) бакалавриат таълим йўналиши ва унинг негизидаги 1 та магистратура мутахассисликларининг малака талаблари ҳамда ўқув режалари Ўбекистон Республикаси Президенти Девонининг 2018 йил 4 апрелдаги 5002-сонли топшириғида ҳамда Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирининг 2018 йил 7 июндаги "олий таълим муассасаларининг янги 2018/2019 ўқув йилига самарали тайёргарлик кўриш ишларини ташкиллаштириш тўғрисида"ги 504-сонли буйруғида белгиланган вазифаларни ижросини асосида ишлаб чиқилганлиги инобатга олинсин.

2. Ишлаб чиқилган малака талаблари ҳамда ўқув режалари лойиҳасини ўрнатилган тартибда тасдиқлаш учун турдош ОТМ ва манфаатдор вазирликлар (идоралар) ва асосий иш берувчи корхоналар экспертизадан ўтказилган ("Келишув баённомалари", "Келишув далолатномалари" ҳамда мутахассислар "Тақризлари" билан расмийлаштирилган ва малака талабларига илова этилган).

3. Экспертиза натижасида мутахассислар томонидан аниқланган камчилик ва таклифлар малака талаблари ва ўқув режаларинининг охирги лойиҳаларини ишлаб чиқишда инобатга олинган.

3. Ишлаб чиқилган малака талаблари ва ўқув режаларини ўрнатилган тартибда тасдиққа тавсия этилиши учун Вазирлик ҳузуридаги Олий ва ўрта махсус, касб-ҳунар таълими йўналишлари бўйича Мувофиқлаштирувчи кенгаш муҳокамасига тақдим этилсин.

Ўқув-услубий бирлашма раиси **А. Маннонов**

Котиба: **С.Умарова**

Мирзо Улуғбек номидаги Ўзбекистон Миллий университети бакалавриат таълим йўналишининг МТ ва ўқув режаларини ишлаб чиқарувчилар ва кадрлар истеъмолчилари ўртасида

КЕЛИШУВ ДАЛОЛАТНОМАСИ

Тошкент шаҳри **“____”_________201**8

Биз, қуйида имзо қўювчилар – Ўзбекистон Миллий университети ректори А.Марахимов, Халқ таълими вазирлиги Ўқувчиларни касб-ҳунарга йўналтириш ва педагогик-психологик ташхис маркази директори А.Хундибаев, Ўзбекистон халқаро ислом академияси ректори Н.Ибрагимов, Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги ҳузуридаги Олий ва ўрта махсус, касб-ҳунар таълимини ривожлантириш маркази директори Б.Раҳимов, Тошкент давлат педагогика университети ректори Ш.Шарипов ва Республика болалар ижтимоий мослашув маркази директори В.Алимовалар ЎзМУ да ишлаб чиқилган қуйидаги бакалавриат таълим йўналиши ва магистратура мутахассислигининг малака талаблари мазмуни билан танишиб чиқиб, келишув ҳақида ушбу далолатномани туздик:

1. 5210200 – Психология (умумий психология)
2. 5А210201 – Психология (умумий психология)

Малака талаблар ҳамда ўқув режаларнинг ишлаб чиқилишида Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 20 апрелдаги “Олий таълим тизимини янада ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида” ПҚ-2909-сон, 2017 йил 5 майдаги “Ўзбекистон Республикасида тиббий таълим тизимини янада ислоҳ қилиш чора-тадбирлари тўғрисида” ПҚ-2959-сонли, 2017 йил 27 июлдаги “Олий маълумотли мутахассислар тайёрлаш сифатини оширишда иқтисодиёт соҳалари ва тармоқларининг иштирокини янада кенгайтириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ-3151-сонли, Ўзбекистон Републикаси Президентининг 2018 йил 4 июндаги “2018/2019 ўқув йилида Ўзбекистон Рспубликасининг Олий таълим муассасаларига ўқишган қабул қилиш тўғрисида”ги ПҚ-3769-сон, 2018 йил 5 июндаги “Олий таълим муассасаларида таълим сифатини ошириш ва уларнинг мамлакатда амалга оширилаётган кенг қамровлиислоҳотларда фаол иштирокини таъминлаш бўйича қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида”ги ПҚ-3775-сон қарорларида, Ўзбекистон Республикаси Президенти Девонининг 2018 йил 4 апрелдаги 5002-сон топшириғи ҳамда олий таълим соҳасини тартибга солувчи бошқа меъёрий-ҳуқуқий ҳужжатлар, шунингдек, халқаро талабларга асосланган.

Мазкур малака талаблари ва ўқув режаларининг ишлаб чиқилишида асосий кадрлар истеъмолчилари томонидан қўйилган талаблар ҳам инобатга олинган.

Ишлаб чиқилган малака талаб ва ўқув режани ўрнатилган тартибда тасдиқлашга тавсия этилиши мақсадга мувофиқ.

Ўзбекистон Миллий университети ректори	**А.Марахимов**
Халқ таълими вазирлиги ҳузуридаги Ўқувчиларни касб-ҳунарга йўналтириш ва педагогик-психологик ташхис маркази директори	**А.Хундибаев**
Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги ҳузуридаги Олий ва ўрта махсус, касб-ҳунар таълимини ривожлантириш маркази директори	**Б.Раҳимов**
Ўзбекистон халқаро ислом академияси ректори	**Н.Ибрагимов**
Тошкент давлат педагогика университети ректори	**Ш.Шарипов**
Республика болалар ижтимоий мослашув маркази директори	**В.Алимова**

Ўзбекистон Миллий университети Психология кафедраси томонидан тайёрланган 5210200-Психология (умумий психология) бакалавриат таълим йўналишининг малака талабларига

ТАҚРИЗ

Мамлакат тараққиётида психолог мутахассисларга бўлган талабнинг ўсиб бораётганлиги, улар фаолиятининг замонавий таълим тизими билан уйғунлаштиришга зарурат туғдиради. Шу боисдан ҳам психология бакалавриати таълим йўналиши бўйича кадрлар тайёрлаш самарадорлигини ошириш бўйича аниқ талаблар ишлаб чиқиш эҳтиёжи бор. Ушбу ҳолатни инобатга олган ҳолда мутахассисларнинг касбий тайёргарлик жараёнининг меъёрий ҳужжатлари ва таълим жараёнига юқори талаблар қўяди. Ўзбекистон Миллий университетида тайёрланган 5210200-Психология (умумий психология) бакалавриат таълим йўналишининг малака талаблари ва ўқув режаси билан танишиш жараёнида МТларнинг тузилиши ва унинг мазмунини акс эттирувчи пунктларда психолог мутахассислар тайёрлашнинг зарурий мазмуни ва унинг амалий жиҳатларида келтириб ўтилган. МТнинг касбий фаолият соҳалари ва объектларида кенг қамров ва бир қатор йўналишда психолог сифатида ишлашни кўзда тутилганлиги аҳамиятлидир. Бу эса 5210200–Психология (умумий психология) бакалавриат таълим йўналишининг малака талабларини тузилиши ва мазмуни малака талабларини ишлаб чиқиш асослари, қўлланиш соҳаси, атамалар, таърифлар, қисқартмалар, касбийнинг тавсифи, бакалаврнинг тайёгарлик даражасига қўйиладиган талаблар, малака амалиёти ва битирув малакавий ишини бажаришга қўйиладиган талабалар, малака талабларининг амал қилиш муддати келтириб ўтилган.

5210200-Психология (умумий психология) бакалавриат таълим йўналишининг МТнинг ҳар бир банди касбийни тайёрлаш жараёни ва унинг келажакда мутахассис сифатида ишлашини таъминлашга йўналтирилган фаолият соҳалари, фаолият объектлари, тайёрлаш жараёнинг вақт меъёрлари, таълим жараёнида касбий фаолият олиб бориш учун зарур билим, кўникма ва малака талабларининг аниқ мезонларини келтирилиши билан характерланади. МТ да келтирилибган бакалаврнинг малака амалиёти акс эттирилган банд мазмунини касбий тайёрлаш жараёнининг сифат жиҳатдан ўсишини таъминлашга хизмат қилувчи жиҳатлардан бири деб баҳолаш мумкин. Мазкур МТ иш берувчиларнинг талабларига мувофиқ тайёрланган деб ҳисоблаб, уни 5210200–Психология (умумий психология) бакалавриат таълим йўналиши бўйича бакалаврлар тайёрлаш жараёнига қўллаш мумкин.

5210200-Психология (умумий психология) бакалавриат таълим йўналишининг малака талаблари ва ўқув режаси белгиланган тартибда тасдиқлашга тақдим этиш мумкин.

Ўзбекистон Миллий университети
Психология кафедраси доцент **М.Маматов**

O'ZBEKISTON RESPUBLIKASI OLIY VA O'RTA MAXSUS TA'LIM VAZIRLIGI MIRZO ULUG'BEK NOMIDAGI O'ZBEKISTON MILLIY UNIVERSITETI
IJTIMOIY FANLAR FAKULTETI

Ўзбекистон Миллий университети профессор-ўқитувчилари томонидан тайёрланган 5210200-Психология (умумий психология) таълим йўналишининг малака талаблари ва ўқув режасига

Тақриз

Психолог мутахассисларга бўлган эхтиёж уларнинг тайёрлаш жараёни зарурий чора-тадбирлар, таълим жараёнини тўғри ташкил этиш, зарур меъёрий ҳужжатларнинг даврга мос ҳамда мутахассислар тайёрлаш жараёнининг амалий аҳамимятигатнисбатани ҳам алоҳида эътибор қаратилган. Ўзбекистон Миллий университетида тайёрланган 5210200-Психология (умумий психология) бакалавриат таълим йўналиши малака талабларининг мазкур лойиҳаси амалда қўлланилган шаклларидан фарқ қилиши билан ажралиб турибди. Мазкур бакалаврлар тайёрлаш МТларнинг тузилиши ва унинг мазмунини белгиловчи бандларнинг ҳар бирида психолог мутахассислар тайёрлашнинг зарурий мазмуни ва унинг амалий жиҳатларида ўз аксини топганлигини гувоҳи бўлиш мумкин.

5210200–Психология (умумий психология) бакалавриат таълим йўналишининг малака талабларини тузилиши ва мазмуни малака талабларини ишлаб чиқиш асослари, қўлланиш соҳаси, атамалар, таърифлар, қисқартмалар, мутахассисликнинг тавсифи, бакалаврнинг тайёгарлик даражасига қўйиладиган талаблар, малака талабларининг амал қилиш муддати бандлари асосида ёритиб ўтилган.

5210200-Психология (умумий психология) бакалавриат таълим йўналишининг МТнинг ҳар бир банди бакалаврларни тайёрлаш жараёни ва унинг келажакда касбий фаолиятни олиб боришини таъминлашга йўналтирилган фаолият соҳалари, фаолият объектлари, тайёрлаш жараёнинг вақт меъёрлари, таълим жараёни билан мутахассис сифатида фаолият олиб бориш учун зарур билим, кўникма ва малака талабларининг аниқ мезонларини келтирилиши билан характерланади

Мазкур таълим йўналишининг ўқув режасидаги ўқув фанлари (курслар) ва илмий фаолият турлари ҳамда уларнинг вақт меъёрлари аниқ ва изчилликда жойлаштирилган. Ўқув режадаги ўқув фанлари ва илмий фаолият турлари МТнинг мазмунида акс этган ҳолати билан мос.

Шунингдек, мазкур МТ лойиҳасида бакалаврнинг малака амалиётига бўлган талабларни аниқ белгиланганлиги кадрлар буюртмачиларининг мутахассис фаолиятини баҳолаш имконини беради.

5210200–Психология (умумий психология) бакалавриат таълим йўналишининг малака талабларини ва ўқув режасини бакалаврлар тайёрлаш жараёнига татбиқ этса бўлади.

5210200-Психология (умумий психология) бакалавриат таълим йўналишиининг малака талаблари ва ўқув режаси белгиланган тартибда тасдиқлашга тавсия этиш мумкин.

Тошкент давлат педагогика университети
“Психология” кафедраси мудири, доцент **Н.Халилова**

H.Халилова ning imzosini tasdiqlayman Nizomiy nomli TDPU ilmiy Kengashining kotibi
13.01.2014

Ўзбекистон Миллий университети Психология кафедраси томонидан тайёрланган 5210200-Психология (умумий психология) бакалавриат таълим йўналишининг малака талабларига

ТАҚРИЗ

Барча соҳаларда психология фани бўйича мутахассисларга бўлган талабнинг ўсиши, уларнинг шахсий ва касбий фаолиятида масъулият юклайди. Бу эса мутахассисларнинг касбий тайёргарлик жараёнининг меъёрий ҳужжатлари ва таълим жараёнига юқори талаблар қўяди. Ўзбекистон Миллий университетида тайёрланган 5210200-Психология (умумий психология) бакалавриат таълим йўналишининг малака талаблари ва ўқув режаси билан танишиш жараёнида МТларнинг тузилиши ва унинг мазмунини акс эттирувчи пунктларда психолог мутахассислар тайёрлашнинг зарурий мазмуни ва унинг амалий жиҳатларида келтириб ўтилган. МТнинг касбий фаолият соҳалари ва объектларида кенг қамров ва бир қатор йўналишда психолог сифатида ишлашни кўзда тутилганлиги аҳамиятлидир. Бу эса 5210200–Психология (умумий психология) бакалавриат таълим йўналишининг малака талабларини тузилиши ва мазмуни малака талабларини ишлаб чиқиш асослари, қўлланиш соҳаси, атамалар, таърифлар, қисқартмалар, касбийнинг тавсифи, бакалаврнинг тайёгарлик даражасига қўйиладиган талаблар, малака амалиёти ва битирув малакавий ишини бажаришга қўйиладиган талабалар, малака талабларининг амал қилиш муддати келтириб ўтилган.

5210200-Психология (умумий психология) бакалавриат таълим йўналишининг МТнинг ҳар бир банди касбийни тайёрлаш жараёни ва унинг келажакда мутахассис сифатида ишлашини таъминлашга йўналтирилган фаолият соҳалари, фаолият объектлари, тайёрлаш жараёнинг вақт меъёрлари, таълим жараёнида касбий фаолият олиб бориш учун зарур билим, кўникма ва малака талабларининг аниқ мезонларини келтирилиши билан характерланади. МТ да келтирилибган бакалаврнинг малака амалиёти акс эттирилган банд мазмунини касбий тайёрлаш жараёнининг сифат жиҳатдан ўсишини таъминлашга хизмат қилувчи жиҳатлардан бири деб баҳолаш мумкин. Мазкур МТ иш берувчиларнинг талабларига мувофиқ тайёрланган деб ҳисоблаб, уни 5210200–Психология (умумий психология) бакалавриат таълим йўналиши бўйича бакалаврлар тайёрлаш жараёнига қўллаш мумкин.

5210200-Психология (умумий психология) бакалавриат таълим йўналишининг малака талаблари ва ўқув режаси белгиланган тартибда тасдиқлашга тақдим этиш мумкин.

Халқ таълими вазирлиги ҳузуридаги
Ўқувчиларни касб-ҳунарга йўналтирувчи ва
педагогик-психологик республика ташхис маркази
“Психологик хизмат” бўлими бошлиғи **Л.Н.Ахмедова**

Таълим олувчилар ва битирувчиларни тайёрлаш, таълим фаолияти сифатини баҳолаш мезонлари ва тартибларининг белгиланган меъёрий-қоидаларга мослигига эришилди.

Малака талабнинг қулайлиги - унинг бажарилишини назорат қилиш, меъёр ва талаблари бузилишининг олдини олиш имкониятлари инобатга олинган бўлиб, таълим йўналишининг малака талабини ишлаб чиқишда муҳим аҳамият касб этди.

5210200-Психология (умумий психология) бакалавриат таълим йўналишига тажрибада текширувдан ўтган таълим ҳамда ишлаб чиқариш амалий фаолиятларининг илғор меъёрлари киритилди;

Янги малака талабини ишлаб чиқишда мамлакат ижтимоий-иқтисодий тараққиётининг истиқболлари, жамият эҳтиёжи, фан, техника, технология ва маданият ютуқлари, кадрлар тайёрлаш борасида жахон тенденцияларидан келиб чиқиб, иқтисодиёт соҳаларининг модернизациялашув шароитида кадрлар истеъмолчиларининг талабларини олий таълим мазмунига тезкор жорий этишига тегишли шароитлар яратиш, олий таълим давлат талим стандартларини халқаро амалиётдаги академик стандартлар билан уйғунлаштирилди ҳамда уларни узвийлиги таъминланди. Янги малака талабини ишлаб чиқишда 2017—2021 йилларда Ўзбекистон Республикасини ривожлантиришнинг бешта устувор йўналиши бўйича Ҳаракатлар стратегиясини “Фаол тадбиркорлик, инновацион ғоялар ва технологияларни қўллаб-қувватлаш йили” да амалга оширишга оид Давлат дастурида киритилган вазифалар ҳисобга олинган.

Ўзбекистон Миллий университети
Ўқув ишлари бўйича проректори **Д.Джумабаев**

Психология кафедраси мудири **Д.Мухамедова**

2.01	Олий невр фаолияти ва марказий нерв системаси физиологияси	180		90	134		68	-46	
	Ёш физиологияси ва гигиенаси	180		90	134		68	-46	
3.00.	**Умумкасбий фанлар**	**3635**	**53**	**2246**	**3008**	**48**	**1554**	**-627**	
3.01	Мутахассисликка кириш	72		36	66		34	-6	
3.02.	Умумий психология	922		588	926		481	+4	
3.03	Экспериментал психология ва практикум	607		396	586		302	-21	
3.04	Умумий психодиагностика	230		144	296		153	**+66**	
3.05	Социал психология	453		288	482		248	+29	
3.06	Индивидуал ва гуруҳий консультация	264		198	248		128	-18	
3.07	Тараққиёт психологияси ва дифференциал психология	227		144	208		102	-19	Ихтисослик фанлар блокига кўчирилди
3.08	Педагогик психология ва психологияни ўқитиш методикаси	128		72	116		60	-12	
3.09	Тиббиёт психологияси	107		54	98		48	-9	Ихтисослик фанлар блокига кўчирилди
3.10	Меҳнат ва муҳандислик психологияси	115		66	62		32	-43	
3.11	Умумий педагогика	136		72	134		68	-2	
3.12	Социология	118		54	118		60	+4	“Гуманитар фанлар ва табиий-илмий фанлар”га кўчирилди
3.13	*Танлов фанлари*	256		134	92		48	-164	
3.00	**Ихтисослик фанлари**	**1034**	**15**	**590**	**1232**	**20**	**600**	+198	2018 йил УР блокдаги фанлар очиб ҳолда тақдим этилди
3.01	Психологик тадқиқот маълумотларини кайта ишлар методлари ва технологиялари				**278**		**136**		**Олдинги Ўр епик ҳолда са**
3.02	Тараққиёт психологияси ва дифференциал психология	227		144	208		102	-19	**Умумий касбий фанлар блокидан кўчирилди**
3.03	Тиббиёт психологияси	107		54	98		48	-9	**Умумий касбий фанлар блокидан кўчирилди**
3.04	Психогенетика				**70**		**34**		**Олдинги Ўр ёпик ҳолда са**
3.05	Юридик психология				**66**		**32**		**Олдинги Ўр епик ҳолда са**
	Танлов фанлари				512		*248*		
4.00	**Қўшимча фанлар**	**450**	**6**	**216**		**6**	**216**	+18	
	ЖАМИ	**6912**	**100**	**4096**	**6264**	**100**	**3184**	-912	
	Малака амалиёти	**1026**			**1296**			+130	
	Битирув иши	**324**			**324**			-	
	Аттестациялар	**1026**			**1188**			+162	
	ЖАМИ	**2376**			**2808**			+432	
	ҲАММАСИ	**9288**			**9072**			**-216**	

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2018 йил 5 июндаги “Олий таълим муассасаларида таълим сифатини ошириш ва уларнинг мамлакатда амалга оширилаётган кенг қамровлиислоҳотларда фаол иштирокини таъминлаш бўйича қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида”ги ПҚ-3775-сонли қарори;

Ўбекистон Республикаси Президенти Девонининг 2018 йил 4 апрелдаги 5002-сонли топшириғи;

Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирининг 2018 йил 7 июндаги “олий таълим муассасаларининг янги 2018/2019 ўқув йилига самарали тайёргарлик кўриш ишларини ташкиллаштириш тўғрисида”ги 504-сонли буйруги асосида мослаштирилди.

Гуманитар ва ижтимоий-иқтисодий фанлар” ва “Математик ва таббий-илмий фанлар” блоклари бирлаштирилиб, номи “Гуманитар фанлар ва табиий-илмий фанлар”га ўзгартирилди. Шу муносабат билан амалдаги ўқув режадаги “Ўзбекистон тарихи”, “Миллий ғоя: Ўзбекистонни ривожлантириш стратегияси” “Иқтисод назарияси” фанлари ўқув режадан чиқарилди.

Амалдаги ўқув режанинг “Умумий касбий фанлар блокидаги Социология фани “Гуманитар фанлар ва табиий-илмий фанлар”га, “Тараққиёт психологияси ва дифференциал психология” ва “Тиббиёт психологияси” фанлари “Ихтисослик фанлар” блокига, “кўчирилди.

Ўзбекистон Миллий университети
Ўқув ишлари бўйича проректори **Д.Джумабаев**

Психология кафедраси мудири **Д.Мухамедова**